

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І.
МЕЧНИКОВА**

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи **Майя НІКОЛАЄВА**

_____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЕОГРАФІЯ РЕЛІГІЙ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм
код і назва спеціальності (тей)

Освітньо-професійна / наукова програма:

Туризм
(назва ОПП / ОНП)

Робота програма навчальної дисципліни «Географія релігії» - Одеса: ОНУ, 2022.
-12 з.

Розроблено: Світ Віталій Андрійович, доктор географічних наук, професор,
професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Одеського національного університету імені Шевченка, кафедри географічного факультету.

Робота програма затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол № 1 від 16 грудня 2022 р.

Заступник кафедри

Віталій Світ
(підпис)

Олександр ТИТОВ
(підпис)

Потверджено із протокол ОНУ "Турин"

Віталій Світ

Віталій Світ
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) географічного
факультету

Протокол № 1 від 16 грудня 2022 р.

Голова НМК

Віталій Світ
(підпис)

Віталій Світ
(підпис)

Потверджено та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол № 1 від 16 грудня 2022 р.

Заступник кафедри

Віталій Світ
(підпис)

Олександр ТИТОВ
(підпис)

Потверджено та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол № 1 від 16 грудня 2022 р.

Заступник кафедри

Віталій Світ
(підпис)

Віталій Світ
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Очна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 3; годин – 90; змістовних модулів-3	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування (шифр і назва) Спеціальність: 242 Туризм (код і назва) Спеціалізація: немає (назва) Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки:</i>
		3-й
		<i>Семестр</i>
		6
		<i>Лекцій</i>
		22 год.
		<i>Практичні</i>
		14 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 - год.
		<i>Самостійна робота</i>
		54 год.
		<i>Вид контролю:</i>
		залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 1/3

3. ' – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – «Географія релігій» є вивчення умов формування, розвитку і розміщення у світі різних релігійних напрямлень. Засвоєння сучасного знання з розділу “Історія релігій”; вдосконалити світоглядну і релігієзнавчу культуру студентів. Головна увага приділяється фактам, передачі устояних знань віросповідальних доктрин і культу, опису деяких важливих віх історії окремих релігійних течій. Курс дозволяє поглибити знання конкретних релігій. Основний принцип дослідження і викладу - толерантність і діалог світоглядів. Історичні релігії розглядаються як до закономірні, гідні поваги і вивчення явища культурно-історичного процесу, як такі, що зберігають величезний досвід духовних шукань людства. Дана дисципліна спирається на знання, отриманні студентами при вивченні курсів "Актуальні питання історії та культури України", "Філософія та основи релігієзнавства", "Географія туризму", "Історія туризму", "Туристично-рекреаційні ресурси України", "Історико-культурний туризм", "Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і оцінки".

Для цього необхідно виконати такі **завдання**:

- Простежити історичні умови складання найбільш розповсюджених у світі релігійних традицій.
- Вивчити конкретні питання історії релігійних течій (включаючи теологічні і релігійно-філософські доктрини), а також культових і організаційних параметрів різних віросповідних систем.
- Сформуувати навички роботи з текстами релігійних джерел.
- Визначитись з територіальною організацією та розповсюдженням у Світі головних світових релігій. Релігійне районування світу.
- Розкрити функціональну і територіальну диференціацію розповсюдження релігій по території України.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**: Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

а) Загальні компетентності (К): **K01.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена компетентності суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **K02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **K03.** Здатність

діяти соціально відповідально та свідомо. **K04.** Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. **K06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: **K15.** Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. **K16.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **K19.** Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. **K24.** Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. **K28.** Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. **ПР02.** Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. **ПР04.** Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. **ПР14.** Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. **ПР15.** Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань. **ПР16.** Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. **ПР21.** Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. **ПР22.** Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

У результаті опанування ЗК, СК та ПРН студент повинен **знати**:

- знати світові релігії, їх розповсюдження та географію;
- предмет та об'єкт вивчення сакральної географії;
- розуміти релігії як одну з форм суспільної свідомості;
- знати та розуміти соціальні функції релігій;
- знати та розуміти поняття релігійного простору;
- знати методику суспільно-географічних досліджень релігійного простору;
- знати концептуальні богословські відмінності та особливості світових релігій;
- знати та розуміти історичні особливості виникнення світових релігій;
- знати чинники сучасної територіальної організації релігійного простору регіону.

вміти:

- пояснити важливі особливості світових релігій;

- вміти пояснити поняття церкви в світових релігіях;
- вміти дати характеристику релігійному простору різних регіонів;
- вміти картографувати суспільно-конфесійний простір територій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Релігія – все світове явлення

Тема 1. Географія релігій (сакральна географія), як важливий напрям суспільної географії.

Об'єкт вивчення географії релігій. Три основні аспекти предметної області географії релігій. Географія релігій суспільно-географічна наука що досліджує чинники та динаміку формування релігійної карти світу та окремих регіонів.

Тема 2. Наукове значення географії релігій. Поняття релігії. Наукове значення географії релігій. Географія релігій періоди становлення (періодизація науки). Зміст і функції релігій. Систематика релігій у наш час. Часи зародження головних світових релігій.

Тема 3. Світові цивілізації. Формування цивілізаційного та релігійного простору. Поняття цивілізація за різними дослідниками. Співвідношення понять – «цивілізація», «культура», «релігія». Цивілізаційні постулати людства. Походження людини – раси. Етноси етногенез мови. Нації та держави.

Тема 4. Систематика цивілізацій та релігій.

Первісні вірування. Регіональні цивілізації. Національні релігії.

Тема 5. Світові релігії.

Християнство, буддизм, іслам, нові релігії

Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні основи суспільно-географічного дослідження релігійного простору.

Тема 6. Релігійний простір - об'єкт наукових досліджень у суспільній географії.

Сутність і значення релігійного простору. Релігійний простір об'єкт вивчення суспільної географії. Хорологічна концепція географії. Поняття географічного простору за різними авторами. Поняття сакрального простору. Його місце в географічному просторі. Структура сакрального простору. Поняття релігійного простору. Релігійний простір та його завдання. Конфесійний простір. Складові конфесійного – релігійного простору. Територіальна структура конфесійного простору.

Тема 7. Методика суспільно-географічного дослідження релігійного простору.

Етапи суспільно-географічного дослідження релігійного простору. Бальна оцінка релігійно-туристичного потенціалу. Критерії бальної оцінки релігійно – туристичних об'єктів. Коефіцієнти бальної оцінки привабливості релігійно-туристичних об'єктів. Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору.

Тема 8. Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору.

Картографування, як спосіб передачі інформації про природні чи суспільні явища. Картографічний моніторинг релігійного простору. Головні вихідні та інформаційні матеріали. Етапи підготовки щодо картографування конфесійного простору.

Змістовний модуль 3. Територіальна організація релігійного простору України.

Тема 9. Чинники які визначають сучасну територіальну організацію релігійного простору регіонів.

За характером впливу; за рівнем впливу; за тривалістю (часом впливу); за ступенем впливу; за ознаками впливу; за можливістю управління та моніторингу. Природно географічні чинники. Історико-політичні. Суспільно-географічні. Соціально-географічні. Соціально-економічні. Інформаційні медійні.

Тема 10. Формування релігійного простору України в кінці XX на початку XXI століття.

Особливості зміни в релігійних громадах України. Динаміка змін релігійної сфери. Динаміка конфесійної структури.

Тема 11. Територіальна організація релігійного простору України.

Православний простір. Структура Православних конфесій. Структура католицьких конфесій. Структура протестантських та нехристиянських конфесій. Католицький простір. Нехристиянський простір. Простір атеїстів, агностів та акірхів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Аудиторна робота										
Релігія – все світове явлення										
Тема 1. Географія релігій (сакральна географія), як важливий напрям суспільної географії.	6	2	-		4					
Тема 2. Наукове значення географії релігій. Поняття релігії.	6	2	-		4					
Тема 3. Світові цивілізації. Формування цивілізаційного та релігійного простору.	6	2	-		4					
Тема 4. Систематика цивілізацій та релігій.	6	2	-		4					

Первісні вірування. Регіональні цивілізації. Національні релігії.										
Тема 5. Світові релігії. Християнство, буддизм, іслам, нові релігії.	8	2	2		4					
Разом за змістовним модулем 1	32	10	2		20					
Змістовний модуль 2. Аудиторна робота										
Теоретико-методологічні основи суспільно-географічного дослідження релігійного простору										
Тема 6. Релігійний простір - об'єкт наукових досліджень у суспільній географії.	6	2	2		2					
Тема 7. Методика суспільно- географічного дослідження релігійного простору.	8	2	2		4					
Тема 8. Методичні аспекти суспільно- географічного картографування конфесійного простору.	8	2	2		4					
Разом за змістовним модулем 2	22	6	6		10					
Змістовний модуль 3. Аудиторна робота										
Територіальна організація релігійного простору України										
Тема 9. Чинники які визначають сучасну територіальну організацію релігійного простору регіонів.	12	2	2		8					
Тема 10. Формування релігійного простору України в кінці XX на початку XXI століття.	12	2	2		8					
Тема 11. Територіальна організація релігійного простору України.	12	2	2		8					
Разом за змістовним модулем 3	36	6	6		24					
РАЗОМ	90	22	14		54					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарські заняття не передбачені	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору.	2
2.	Картографування конфесійного районування світу за основними релігіями..	2
3.	Типізація регіонів України за ступенем релігійної активності населення.	2
4.	Картографування конфесійного районування території України.	2
5.	Картографування конфесійної структури полі етнічних регіонів Західної України (Чернівецька, Закарпатська області)	2
6.	Картографування конфесійної структура моноетнічних регіонів України що входять до Галичини (Тернопіль – ська, Івано-Франківська, Львівська області).	2
7.	Картографування конфесійного простору моно конфесійних регіонів західної України що входять до Волині та Поділля (Волинська, Рівненська, Хмельницька області)	2
	Разом:	14

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1.	Семінар – запитань і відповідей: релігійна активність населення (за даними соціологічних досліджень). 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	2
2.	Семінар – бесіда: Основні релігієзнавчі концепції сутності релігії. За вибором студента ознайомлення з роботами Б.Спінози, Г.Гегеля, М.Вебера, Е.Дюркгейма, П.Тілліха, Й.Г.Гердера, А.Шопенгауера, Ф.Ніцше, З.Фрейда, Е.Фромма, М.Еліаде, Е.Тейлора, Г.Спенсера. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
3.	Семінар – бесіда: Походження релігії. Ранні форми	2

	релігійності. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	
4.	Семінар – бесіда: Релігійні уявлення та реформи у Давньому Єгипті. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
5.	Семінар – бесіда: Релігія і міфологія Стародавньої Греції та Риму. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
6.	Семінар – бесіда: Семінар – бесіда: Культ імператора в релігії Древнього Риму. 1. Основні риси римської релігії. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
7.	Семінар – бесіда: Проблеми походження світу і світобудови в релігіях народів доколумбової Америки. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування	2
8.	Семінар – бесіда: Язичництво слов'ян. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування	2
9.	Семінар – бесіда: Релігія скандинавів та германців. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування	2
10.	Семінар – бесіда: Релігія друїдів. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
11.	Семінар – розгорнута бесіда: Релігійні вірування аборигенів Австралії та Океанії. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
12.	Семінар – розгорнута бесіда: Індуїзм: сучасні тенденції. Духовність Махатма Ганді. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
13.	Семінар – обговорення: Конфуціанство в системі стародавньокитайського світогляду. Дао і даосизм в Китаї. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
14.	Семінар – бесіда: Релігійні вірування Японії. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
15.	Семінар – розгорнута бесіда: Вплив релігійних систем Китаю та Японії на західноєвропейську культуру. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої	2

	літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та бесіди.	
16.	Семінар – розгорнута бесіда: Сутність віровчення і культу іудаїзму. Основні тенденції іудаїзму. 1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та бесіди.	2
17.	Семінар – розгорнута бесіда: Проблема духовного лідерства в ісламі. Особливості ісламських теократичних релігій. Сучасна соціально-політична доктрина ісламу. Іслам у сучасному світі. 1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та бесіди.	2
18.	Семінар – бесіда: типізація регіонів України за ступенем релігійної активності населення. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування.	2
19.	Семінар – питань і відповідей: конфесійне районування території України. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	2
20.	Семінар – обговорення: конфесійна структура полі етнічних регіонів Західної України. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації.	2
21.	Семінар – дискусія: конфесійна структура моноетнічних регіонів України що входять до Галичини. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та дискусії.	2
22.	Семінар – розгорнута бесіда: територіальна організація конфесійного простору моно конфесійних регіонів західної України, що входять до Волині та Поділля 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та бесіди.	2
23.	Семінар – дискусія: Хасидизм в Україні. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та бесіди.	2
24.	Семінар розширена бесіда: Особливості поширення монастирів як важливих структурних одиниць конфесій. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблеми. 2. Самотестування	2

25.	Підготовка до практичної роботи: Картографування конфесійного районування світу за основними релігіями. 1. Збір та обробка статистичного матеріалу. 2. Підготовка картографічної основи.	2
26	Підготовка до практичної роботи: Картографування регіонів України за ступенем релігійної активності населення. 1. Збір та обробка статистичного матеріалу. 2. Підготовка картографічної основи.	2
27.	Підготовка до практичної роботи: Картографування конфесійного районування території України. 1. Збір та обробка статистичного матеріалу. 2. Підготовка картографічної основи.	2
Разом:		54

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- [4] – курсова робота, тощо.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням картографічного та наочного матеріалу, практичні заняття, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи, робота в бібліотеці та Інтернеті.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні - демонстрація, ілюстрація; семінарські-дискусійні заняття тощо.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного та підсумкового тестування. Поточне оцінювання, тестування, оцінка за індивідуальну науково-дослідну роботу, залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
	у повному обсязі володіє навчальним	глибоко та всебічно розкриває

Відмінно	матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою

	синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Етимологія поняття «релігія», типологія релігій.
2. Походження й ознаки «світових» та національних (національно-державних) релігій. Загальні підходи до вирішення проблеми походження релігій.
3. Дорелігійна епоха та найдавніші форми релігійних уявлень.
4. Еволюція релігійних уявлень у період розкладу первіснообщинного ладу.
5. Єгипетський пантеон богів. Релігійні традиції Межиріччя. Давньоарійська релігія.
6. Релігійні вірування Стародавнього Китаю.
7. Давньогрецька та давньоримська релігійні традиції.
8. Конфуціанство.
9. Даосизм.
10. Індуїзм та його пантеон.
11. Джайнізм.
12. Сикхізм.
13. Зороастризм.
14. Мітраїзм та маніхейство.
15. Синтоїзм.
16. Історія іудейської релігійної традиції. Етика іудаїзму.
17. Особливості буддійського релігійного світогляду. Національні форми буддизму.
18. Північний буддизм (ламаїзм).
19. Аравія у доісламський час. Поява і поширення ісламу.
20. Мусульманський життєвий цикл: обряди та процеси.
21. Витоки християнства та його культурно-історичне оточення.
22. Формування церковної організації та віровчення християн. Поширення та еволюція християнства.
23. Католицизм. Віросповідні засади, обрядово-культові та організаційні особливості.

24. Православ'я. Загальна характеристика віросповідних та культових особливостей.
25. Рання та пізня протестантизми: догматика, віровчення культу та його характерні особливості.
26. Догматика, культ та обряди лютеранства, кальвінізму й англіканства.
27. Соціально-психологічні чинники виникнення неорелігій. Неохристиянська релігійна традиція.
28. Свідки Ісусові як нехристиянський феномен.
29. Особливості міфологічної свідомості.
30. Міф і релігія.
31. Країна і час Старого Завіту. Про приналежність культури Старого Завіту до культур осового типу (по К.Ясперсу).
32. Іудаїзм як релігія.
33. Найважливіші моменти історії єврейського народу. Становлення монотеїзму.
34. Суспільно-історичний стан античного світу й Ізраїлю дві тисячі років тому.
35. Іудеохристиянство. Християнство як опозиційна секта в іудаїзмі.
36. Порівняльна характеристика християнства й іудаїзму.
37. Склад і зміст пророчих книг Старого Завіту.
38. Основні дати історії християнської церкви.
39. Рання християнство і його еволюція.
40. Гностицизм і християнство.
41. Єресі і давньоцерковні розколи в християнстві.
42. Поділ християнських конфесій, утворення окремих християнських церков.
43. Історія Всесвітніх Соборів. Боротьба з єресьми і богословські суперечки. Символ віри.
44. Порівняльна характеристика православного і католицького віросповідань.
45. Суспільно-історичні умови формування православних автокефальних церков.
46. Візантійський період православ'я.
47. Православ'я в історії нашого суспільства, держави, культури.
48. Традиціоналізм і модернізм у сучасному православ'ї.
49. Греко-католицизм.
50. Найважливіші дати історії католицької церкви.
51. Католицькі ордена: роль в історії, сучасний стан.
52. Інквізиція: причини появи, роль в історії.
53. Культурне значення папства.
54. Суспільно-історичні умови виникнення й еволюції протестантизму.
55. Етика протестантизму і «дух капіталізму».
56. Порівняльна характеристика лютеранства і кальвінізму.
57. Сучасний стан протестантських напрямків.
58. Історія виникнення ісламу.
59. Порівняльна характеристика іудаїзму, християнства й ісламу.

60. Модернізм, традиціоналізм і фундаменталізм у сучасному ісламі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для заліку

Поточний контроль											Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
25					15			15			15	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби навчання, програмне забезпечення.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Балта П., Боттеро Ж. та ін. Релігії світу. К., 2005. 293 с.
2. Віллем Ж.-П. Європа та релігії. К.: Дух і літера, 2006. 331 с
3. Дисциплінарне релігієзнавство. Навчальний посібник (за ред. А.Колодного). К., 2010. 236 с.
4. Дюркгейм Е. Первісні форми релігійного життя. К., 2002. 364 с.
5. Ковальчук А.С. Географія релігій в Україні. Л.: Видавн. Ц. ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 308 с.
6. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій. – К., 2007. 159 с.

7. Павлов С. Мезенцев К., Любіцева О. Географія релігій. Київ: АртЕк, 1998. 504 с.
8. Релігійний туризм: термінологічний словник-довідник / Автор-упорядник Т. Божук. Львів: Український бестселер, 2010. 152 с.
9. Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: підручник. К., 2007. 379 с.
10. Шевчук Л.Т. Сакральна географія. Навчальний посібник. Львів: Світ., 1999. 274 с.
11. Яроцький П.Л. Релігієзнавство: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 442 с

Додаткова література

1. Джаман В. О., Костащук І.І. Національна структура населення етноконтактних зон: монографія. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2009. 288 с.
2. Докаш В.І., Лешан В.Ю. Загальне релігієзнавство: навчальний посібник. Чернівці: Книги ХХІ, 2005. 376 с.
Джаман В.О. Об'єкт, предмет та основні завдання географії релігій як суспільно-географічної науки. Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму : матеріали міжнародної конференції, присвяченої 100 – річчю НАН України(м. Київ, 28-29 вересня 2018 р.). Київ: Інститут географії НАН України, 2018. 232 с. С.19 -21.
3. Ковальчук А. С. Географія релігії в Україні. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 308 с.
4. Павлов С. В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: навч. посіб. для студентів географ. і філософ. ф-тів вищ. навч. закл. Київ : АртЕк», 1999. 504 с.
5. Патійчук В. О. Проблеми розвитку географії релігій. Проблеми розвитку географії України : матеріали наук. конф. (Львів, 25–27 жовт. 1994 р.). Львів : Вид-во Львів. держ. ун-ту, 1994. С. 33–34.
6. Патійчук В. О. Географія релігій: основні завдання і перспективи розвитку. Луцьк : МІСГІМ, 1995. Вип. 2. С. 170–177. Топчієв О. Г. Предметна область географії та її сучасні методологічні трансформації. Український географічний журнал, 2016. № 1. С. 64-69.
7. Топчієв О. Г. Предметна область географії та її сучасні методологічні трансформації. Український географічний журнал, 2016. № 1. С. 64-69
8. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2001. 744 с.
9. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.
10. Шевчук Л. Т. Сакральна географія : навч. Посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. 160 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Всесвітньої туристської організації/ URL: <http://www2.unwto.org/>.

3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
5. Офіційний сайт світової спадщини ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org>.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у раді (методичній комісії) факультету (навчального закладу), підписується завідувачем, головою ради (методичної комісії), затверджується проректором вищого навчального закладу.